

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 280. — ŠTEV. 280.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 30, 1925. — PONDELJEK, 30. NOVEMBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

ZA TAKOJŠNJO OTVORJENJE ANTRACITNIH ROVOV

Governer Pinchot je sklical konferenco, koje namen je takoj zopet pričeti z delom v antracitnih rovih. — Pozval je obe stranki, naj se sestaneta žnjim v Harrisburgu.

PHILADELPHIA, Pa., 28. novembra. — Governer Pinchot je pozno včeraj zvečer napravil prvi korak za uravnava antracitne premogarske stavke, ko je brzojavnim potom povabil predsednika United Mine Workers, Johna Lewisa in majorja Inglisa, naj se sestaneta žnjim v Kapitolu v Harrisburgu.

Premogarji so potom Lewisa že sprejeli povabilo ter je skrajno vrjetno, da bodo storili delodajalci isto. Njih stališče pa ni tako absolutno gotovo, ker bo imel Inglis najbrž težkoče, da skliče skupaj pet ostalih članov komiteja delodajalcev.

Veliko upanja vidijo gotovi krogi za skorajšnjo uravnava stavke v dejstvu, da bo mogel governer Pinchot zopet spraviti skupaj za isto mizo obe nasprotni si stranki.

Zaenkrat pa je razvidno, da ne bo njegov mirovni predlog ugajal niti tej, niti oni strani. Predno bo mogoče končati stavko, bo treba izvesti številne modifikacije. V vsakem slučaju bo vzelo precej časa, predno bo mogoče skleniti definitivni dogovor.

Podrobnosti governerjevega načrta so ostale tajne, vendar pa se glasi, da je odločil glede ene točke in sicer, da ne sme biti nobenega povišanja v ceni trdega premoga. Ta sklep je razumljiv, kajti governer se še vedno spominja kritik, naslovljenih nanj, ko je bil končal stavko leta 1923.

Številni opazovalci dvomijo, da bi bil spremljiv tako za premogarje kot za delodajalce katerikoli načrt, ki bi stal na tej podlagi. Kljub temu pa bo predložil governer Pennsylvanije svoj načrt skupni konferenci, ki se bo vršila danes.

HARRISBURG, Pa., 29. novembra. — Kljub nenavzočnosti delodajalcev na skupni konferenci, katero je včeraj sklical skupaj governer Pinchot, je slednji objavil načrt za takojšnjo uravnava stavke antracitnih premogarjev.

V lepi sprejemni dvorani Kapitola so bili zbrani John Lewis, predsednik United Mine Workers, vsi višji uradniki unije ter vseh štirideset članov antracitnega mezdnega komiteja. Navzoč je bil tudi komitej trgovske zbornice iz Scrantona, ki je pomagal sestaviti načrt, ter zastopniki drugih trgovskih organizacij v antracitnem okraju.

Manjkalo pa je delodajalcev in njih zastopnikov. Preko dneva je major Inglis, načelnik njihovega mezdnega komiteja, brzojavno sporočil, da ne more sklicati ostalih članov komiteja na tako kratko obvestilo. Da pa še bolj potrdi stališče delodajalcev, ki nočejo priti na skupno sejo s premogarji ter javno razpravljati o mirovnem načrtu, je major Inglis informiral governerja, da smatrajo delodajalci privatno sejo žnjim za bistven predpogoj.

Governer je takoj odgovoril, da je javnost prav toliko prizadeta pri uravnavi kot ta ali ona nasprotni si strank in da mora vsled tega postati njegov načrt javen.

Kot že preje razvidno, stavlja governer kot prvi pogoj uravnave, da ne bodo cene antracitnega premoga povišane, niti vsled stavke, niti od pogojev uravnave.

Predlagal je petletni dogovor in stvorjenje preiskovalnega sveta, ki naj bi se tekom teh petih let pečal s proizvodnimi stroški in mezdami. Ta svet naj bi bil sestavljen iz po dveh zastopnikov premogarjev in delodajalcev ter treh zastopnikov javnosti.

Ta svet naj bi imel dostop do knjig premogovnih družb in krajevnih unij, a ne smel bi se objaviti številk, tikajočih se kake posamezne premogovne družbe.

Hindenburg je podpisal pogodbo.

Predsednik Hindenburg je podpisal pogodbo, sklenjeno v Locarno ter je s tem zavrnil prošnje nacijonalistični h voditelj, naj rajše odstopi kot pa popusti.

Poroča Samuel Spewack. BERLIN, Nemčija, 29. nov. — Predsednik van Hindenburg je podpisal, včeraj zvečer Locarno pogodbo. Ko je zapisal svoje ime s treščočimi prsti na ta instrument mira, je omalovaževal pristaše in oboževalce nacijonalistov, ki so ga pozvali v brzojavkah, naj rajše resignira kot pa odobri dogovor. Za Hindenburga je bil to tako bistveno in mučen trenutek kot takrat, ko je tekom inavguracije prisegel, da bo vzdržal republiko, ter se s tem odpovedal svojim monarhističnim zvezam in idealom.

Značilno za svetovni mir je dejstvo, da je taka skupina kot Stahlheim federacija, ki sanja o novi vojni s Francijo, oficijelno sklenila slepo slediti svojemu voditelju, če bo Hindenburg podprl dogovor.

Hindenburg je očividno z eno samo potezo svojega peresa potisnil nazaj val osveteželjnosti. Njegova akcija je sledila odobrenju dogovora v zveznem svetu z 49 glasovi proti 15. Ti zadnji so vključevali zastopnike Izočne Prusije, Brandenburga, Pomeranske, Nižje Šlezije, Bavarske in Meklenburga.

Zunanji minister Stresemann kancler Luther in državni tajnik von Schubert bodo jutri odpotovali v London, da podpišejo pogodbo.

Naslednji korak bo vstop Nemčije v Ligo narodov v pričetku prihodnjega leta.

V kolikor je prizadeta Nemčija, bo uspeh konference v Locarno ter dogovora odvisen od velikodušnosti zaveznikov napram poraženemu narodu.

MOSKVA, Rusija, 29. nov. — Leon Trocki, čeprav bolan in nekoliko "down and out" v političnem oziru, je orisal na nekem sestanku sovjeta v Kislovodsku, kamor je prišel, da okreva, svojo razlago o dogovorih v Locarno in delu, katerega so igrale Združene države pri stvorjenju ter dogovora.

Rekel je, da je postala Anglija miriteljica Evrope, v kolikor je prizadeta Evropa, da pa je nevidna roka Amerike vlekla nitke v Evropi in da je bila Anglija le slavnati mož Amerike.

Rekel je, da ima Amerika v svojih rokah štiri in pol tisoč milijonov zlatih rezerv sveta, katerih je skupaj devet tisoč milijonov. "da je velika, ropazeljna zver" in da je dobro, da ostane Amerika na drugi strani morja, kjer ne more škoditi sovjetom.

Vihar na maroški fronti.

FEZ, Maroko, 29. novembra. — Nad glavnim stanom francoskih letalcev je divjal včeraj silen vihar. Trije vojaki so bili usmrčeni, nad dvajset jih je bilo pa težko poškodovanih.

Občina je uvedla csemurni delavnik.

HIBBING, Minn., 29. nov. — Občinski svet je danes sklenil uvesti osemurno delo v vseh mestnih podjetjih. To velja tudi za kontraktorje, ki opravljajo kako delo po naročilu občine. Vsak prestop bo kaznovan z globo desetih dolarjev.

Mati in hčerka napadli banko.

Mati in hčerka sta v celici priznali bančni rop. Sled penijev je vodila k domu bolnega vojnega veterana. — Rekli sta, da sta potrebovali denar, da mu pomagata.

SIoux CITY, S. D., 29. nov. — V dveh jetniških celicah sta bili danes ponoči prvo ženski bančni roparici v South Dakoti. — pet in štirideset let stara mati ter njena devetnajstletna hčerka, Obe, Mrs. Katarina Rogers in njena hčerka Vera sta priznali, da ju je potreba denarja napolila oropati Renner državno banko ter odnesti \$300.

Detektivki so ju aretirali na domu kjer živita z možem in otrokom. — Vse boste storili za ljubezen in kadar so vaši ljubljeni v zadregi — je rekla Mrs. Rogers uradnikom po aretaciji. Za vsako je bila določena jamščina \$5000, a ker je nista mogli staviti, sta morali v ječo.

Sled penijev je povedla detektivke na dom Rogersa, kjer so našli ženo preoblečeno v moškega. Ko so jo konfrontirali z dejstvom, da je v neki prodajalni zamenjala 700 penijev za debelejši denar, je priznala, da sta s hčerko izvršili rop. Ko so vprašali hčerko, zakaj se je udeležila ropa je rekla: — Ker je mati tako želela.

Izvedenje suhaške postave pri bogatih.

Governerka Ferguson v Texasu je pnučila nagrado \$500 za informacije proti kršiteljem, ki imajo več kot \$5000 premoženja. — Rekla je, da se razmere gnusi ljudem, ki uvažujejo gostave.

AUSTIN, Texas, 29. novembra. Governerka Miriam Ferguson, je izjavila danes, da bo država Texas plačala \$500 nagrade za obsodbo katerekakoli prebivalca z \$5000 premoženja, ki krši prohibicijske postave.

Njena proklamacija je skrajno odkrita in pogumna. V njej trdi, da so trije možje v Texasu, neki velik izdajatelj listov, neki odtujen prejšnji uradnik in milijonar ter neki okrajni sodnik pili opojno pižavo ter se postavljali s tem, dočim morajo ubogi ljudje romati vječo. Ljudje v Texasu so takoj spoznali, katere ima pri tem v mislih.

Governerko Ferguson so napadli metodisti, da spuša iz ječe kršitelje prohibicijske postave. Proklamacija pa poziva metodiste, naj se požurijo ter pomagajo pri razkritju in obsodbi velikih ptičev. Moč governerke je bila vedno med najemniki farm, ko jih nikdo ni imel nikdar \$5000 premoženja ter jih nikdar ne bo imel.

Odobrenje dogovorov z večino 72 glasov.

BERLIN, Nemčija, 27. nov. — Nemški državni zbor je formalno odobril Locarno varnostni dogovor, in izd glasovanja je bil razviden tek drugoga čitanja. Dvesto in eno in petdeset poslancev je glasovalo za predlogo in le 179 proti njej. Opozicija je obstajala v glavnem iz nacijonalistov in komunistov.

Briand je sestavil novo ministrstvo.

Novi francoski kabinet, katerega je sestavil Briand, bo skušal pospešiti uravnava dolgov v Zdr. državah. — Novi finančni minister Lucheur se bo tudi pogajal z Anglijo. — Zmerni elementi podpirajo ministrstvo.

PARIZ, Francija, 29. nov. — Po šestih dneh politične zmešnjave se je včeraj oficijelno objavilo novo francosko ministrstvo, katero označujejo v političnih krogih pogosto kot "renegatsko". Najbolj uplivni francoski državnik, nekdanji socialista, je prejšel včeraj popoldne v Elizejsko palačo ter predložil predsedniku seznam svojega kabineta, ki pomenja naravnost vajno napoved proti socializmom.

Kot "renegat" ni novi ministrski predsednik dolžan vernosti nobeni stranki. Njegovo ministrstvo je odvisno glede podpore od vseh zmernih elementov v poslanski zbornici in v senatu ter ne izživa le socializmov, temveč tudi praznoverje. Vspričo največjih problemov, kar ji je mogla dežela rešiti predstavlja kabinet osobje trinajstih članov. Poleg tega pa je finančni minister, ki bo moral najti rešitev teh problemov, Louis Loucheur, industrijalni magnat.

Le malo dvoma je, da bo dobiti ministrstvo Brianda obširno zaupanje. V ponedeljek se bo napotil Briand v London, da se udeleži ceremonije podpisanja dogovorov, sklenjenih v Locarno, ki pomenjajo največji diplomatični uspeh njegove karijere. V sredo se bo vrnil v Francijo ter prečital se iste dne kratko ministresko izjavo, v kateri bo prošil za postavljenje "giljotine", da zmanjša število parlamentarnih govorcev glede finance. Vlada zunanja politika bo ostala neizpremenjena, z izjemo, da se bo pospešilo korake za uravnava francoskih vojnih dolgov v Združenih državah in Angliji.

Novi finančni minister Loucheur, ki je intimen prijatelj angleškega financ, ministra Churchilla, bo čimprej mogoče otvoril pogajanja z njim ter se bo sam napotil v London.

Prejšnja poročila so se glasila: PARIZ, Francija, 27. nov. — Politična kriza v Franciji se je pozno včeraj zvečer na nepričakovan in presenetljiv način zadržila, ko je bila popolnoma zadržena kombinacija socialistov in radikalnih socialistov, znana kot Cartel des Gauches, ali kartel levih strank.

Ta polom je prisilil prejšnjega ministrskega predsednika Herriota, voditelja radikalnih socialistov, ki je skušal stvoriti ministrstvo, izjaviti, da so bili njegovi napori brezuspešni. Predsednik, ki se je nato posvetoval z več voditelji, je končno že družje v tekočem tednu naprosil Brianda, naj reši Francijo pred političnim in finančnim polomom.

Direktna in skrajno značilna posledica tega dogodka je bila, da so danes socialisti, ki so bili v preteklih šestnajstih mesecih odgovorni za strnoglavljenje tresh kabineta in tudi za sedanjo krizo, popolnoma izolirani in da so morajo umakniti s politične pozornice. Potožaj je sedaj tak, da je treba brez pomoči socialistov ustvariti kabinet, kojega izključna naloga bo rešiti obupne finančne probleme dežele.

Briandova izjava se glasi: — Predsednik republike je zahteval, da sestavim kabinet. Vspri-

VELIKANSKA NEURJA V ITALIJI

Morski valovi so opustošili dve italijanski pristanišči. — Bagnara v Kalabriji je bila opustošena, ko je vihar trgal hiše s temeljev. — Boje se nesreč na morju. Ploha je preplavila Lizbono. — Več hiš se je porušilo.

NAPOLJ, Italija, 29. novembra. — Velikanski morski val, ki je prihrumel tekom strašnega viharja, je opustošil mesto Bagnara v Kalabriji, v bližini Mesinske ožine. V bližini ležeče pristanišče Monteleone di Calabria je tudi močno trpelo. Dosedaj ni bilo še mogoče določiti izgub človeških življenj.

Prebivalstvo obeh mest je preplašeno zbežalo iz svojih domov. Hiše so se podrle vsled povodnji, ki je bila posledica velikanskih nalivov in morskih valov.

Mesto Bagnara ima 7500 prebivalcev, Monteleone pa 10,000.

Vihar je bil splošen ob celi južno zapadni italijanski obali in ob Siciliji. Številni deli dežele so trpeli veliko škodo. Znano je, da je bilo poškodovanih več ljudi in porušenih mnogo hiš. Komunikacije so bile prekinjene, železniške tračnice izpodkpane in brzojavne ter telefonske zveze pretrgane.

Vihar je divjal tudi na morju, kjer se je gotovo pripetilo več nesreč.

O resni škodi poročajo iz italijanskih pristanišč Messina, Trapani, Catania in Milazzo.

LIZBONA, Portugalska, 29. novembra. — Velikansko škodo so povzročili nalivi, ki so se pojavili v Portugalski v četrtek ponoči ter so trajali štiri dni in dvajset ur.

Do predvčerajšnjem opoldne je bila Lizbona preplavljena, transportacija je bila prekinjena v številnih okrajih in več hiš se je porušilo. Pogrešajo številne obrežne ladje, in bati se je izgube človeških življenj.

Setubal, ki leži Lizboni nasproti, je pod vodo, in edina transportacija se vrši s pomočjo čolnov.

Klici na požarno brambo, naj reši ljudi iz porušeni hiš, so bili tako številni, da je bilo nemogoče vsem zadostiti tekom popoldneva.

Lizbonska povodenj in calabrijiski morski val sta tvorila konec viharjev po Evropi, ki so povzročili velike izgube na življenjih in lastnini.

Najmanj sto ljudi je izgubilo življenje tekom slične nesreče v Atenah v torek, ko je velikanska ploha preplavila naselbine beguncev.

Čo najhujših okoliščin in izvanrednih slučajev, se je umaknil Briand, in njegovi številni tajniki so pričeli sestavljati dolg seznam političnih, s katerimi se hoče Briand danes posvetovati.

Pričakovati je, da bo novi kabinet sestavljen v teku štiri in dvajsetih ur.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE

200 lir \$ 9.20 500 lir \$22.00
300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni listega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za nismostrva za celo leto	\$7.00
Za štiri leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališke nasnan, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

UNIČENJE PREMÖGARSKE ORGANIZACIJE

Iz Washingtona prihajajo poročila, ki so vse prej kot dobra za premogarje v prvih antracitnega premoga. V zveznem glavnem mestu se zgrinjajo temni oblaki nad premogarsko organizacijo, in vse kaže, da bo prišlo nekega dne do strahneja poloma. Pri tem pa ne gre, nič več in nič manj kot zato, da uničijo organizacijo United Mine Workers s tem, da na eni strani izstradajo premogarje, ter nadijo na drugi strani neumijki industriji mehkega premoga, prilika, da razširi svoj delokrog.

Zadnja stvar naj bi služila v dosegu prvega cilja. S tem da dobavljajo iztoku ter industrijam iztočnih držav zadosti mehkega premoga, ovirajo zmaglo splošnega javnega mnenja, ki sili k uravnavi stavke v antracitnih poljih.

Ameriško javno mnenje je, kot splošno znano, skrajno egoistično. Niti najmanjšega pojma nima o socialnem razumevanju. Predvsem pa ne zna pravilno soditi. Prisega na kapitalistično časopisje ter vrjame slehno besedilo. S tem časopisjem vred tarina nad "vedikanskimi plačami" premogarjev ter obžaluje njih požrešnost, — čeprav je znano, da je dosegla v zadnjih par letih ameriška premogovna industrija čisti dobiček celih 45 procentov.

Vsled tega je mogoče izsiliti konec sedanje premogarske stavke izključno le s pomočjo pomanjkanja premoga, in to je premogovnim baronom dobro znano.

Kako pa je mogoče spraviti mehki premog v iztočne države? Indiana, Illinois, West Virginija in druge proizvajalke mehkega premoga so dalec proč. Prevozniki stroški v New York, New Jersey, Connecticut in druge iztočne države so skrajno visoki. Kljub temu pa so povisali cene tega nič vrednega nadomestila za trdi premog tako, da je prodaja tega premoga v iztočnih državah bistveno ovirana.

Večkapital pa si zna v vsakem slučaju pomagati. Zakaj pa ne? Ali ne lastuje Združenih držav z vsem, kar se nahaja v njih?

Vsled tega so tudi prišli s polji mehkega premoga v zapadni Pennsylvaniji. Meddržavna trgovska komisija, — koje člane imenuje predsednik teh jih mora nato potrditi senat, — je dobila ukaz, naj znanjša transportacijske pristojbine za premog.

To se je tudi zgodilo. Najbolj važna polja mehkega premoga pa se nahajajo nadalje proti zapadu, v južnem Illinoisu, Michiganu, West Virginiji in Indiani. Le v slučaju, da spravijo ta premog v iztočne države, bo na razpolago zadosti premoga, da se ne bo občutilo dejanski pomanjkanje trdega premoga.

Vsled tega delujejo že sedaj za to, da še nadalje skrepijo prevozne pristojbine za premog iz Srednjega zapada.

Akeijo Meddržavne trgovske komisije pa je bila še bolj podla kot pa izgleda na prvi pogled. Znižala je prevozne pristojbine le za mehki premog, katerega proizvajajo v neumijkih rovih, a ni znižala ob istem času tudi prevoznih pristojbin za premog, katerega proizvedejo v poljih mehkega premoga v zapadni Pennsylvaniji, ki so unijški.

Mogoče je tudi zanimivo izvedeti za imena lastnikov tozadevnih rogov mehkega premoga. V naslednjem jih hotemo navesti.

Med temi so zakladniški tajnik Mellon, Berdwin, multimilijonarski lastnik rogov, Rockefeller in Schwab iz Bethelthema. Zadnji, a ne najmanjši je tudi Herbert Hoover, trgovski tajnik, ki je tudi soudeležen pri proizvodnji mehkega premoga.

Predsednik United Mine Workers, John Lewis, se vedno postavlja, da je prijatelj Coolidgeja, ki "čuti z menoj in premogarji". Prepričani pa smo, da temelji prijateljstvo Coolidgeja do Rockefellerja, Schwaba in drugih na solidnejši podlagi.

Vsled tega je skrajni čas, da ne zre ameriško organizirano delo na boj premogarjev s podjetniki s prekrižanimi rokami, temveč, da stopi v akcijo ter pribori svojim stanovskim bratom njih pravice.

In United Mine Workers of America?
Ali bo ta organizacija še nadalje prijemala podjetnike z rokami vicami?

Novice iz Slovenije.

Nevaren vlomilec prijät.
Arätiran je bil Franc Begar, brezposelni rudar, ki je pred kratkim zapustil ljubljanske zapke. Vlomil je pri branjevki Belihar nasproti Ranžingerja, kateri je odnesel blaga za več tisoč dinarjev poleg tega pa je ukradel kolo slugi Ivanu Komatu iz glavne uradniške pisarne. Te dni so ga gnali orožniki v Zagorje na kraj, kjer je imel skrito ukradeno blago. Franc Begar ni identičen s Alojzom Bregarjem, ki je zamovol prod leti ponesrečen atentat

na Trojanah o katerem se je veliko pisalo. Le ta je njegov brat, ki živi sedaj nekje v Nemčiji. Kakor je znano, je na njegovo glavo razpisana nagrada.

Iginuli v Berlinu

Pri policijskem predsedništvu v Berlinu obstoja poseben oddelk, ki išče iginule osebe. Po statistiki tega oddelka je iginilo lani samo v Berlinu nad 6000 ljudi. Oč tega števila se ni dala ugotoviti usoda kakih 1300 oseb, ki so torej brez sledu iginile v velemestu.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

LETINA V JUGOSLAVIJI IN DRUGE GOSPODARSKE VESTI

Glasilo trgovinskega departementa "Commerce Reports" od 23. novembra piše:

Zadnja uradna cenitve izkazuje najboljšo (record) letino za vse jugoslovanske pridelke razen kornuze. Ceni se, da je skupna letošnja letina za 30 odst. boljša od lanske. Kar se pa tiče kornuze same je letošnji pridelok le za malo manjši od lanskega, ko je letina kornuze dosegla rekord, ali še vedno 50 odst. večji nad normalnim pridelkom v letu 1923.

Resno vprašanje pa je, kako spraviti na trg veliki prebitok, ki je na razpolago za izvoz, in to vsled izboljšane dimarske valute in zmanjšanih cen poljedelskih pridelkov na svetovnem tržišču. Železniške vozne so bile znižane za povprečno 30 odst. in upajo, da bo nov tarif olajšal izvoz ter da bo izvoz v zaključnih mesecih tega leta razmeroma večji od onega v letu 1924.

Bančne vloge so se povečale za polno razpoložljivega denarja; tesnost na donarnem trgu, ki je obstojala od avgusta 1922, zdi se da je prešla. Obrestne mere padajo in nekatere banke sedaj posojujejo denar solidnim izposojevalcem ob istih obrestnih merah, kakršne plačujejo na vloge.

NEPRISLJENCI NE BODO ŠLI VEČ NA ELLIS ISLAND.

Generalni priseljeniški komisar Harry E. Hull je izdal jako važno odredbo. In isti pooblašča priseljeniške postaje, da smejo pregledati v parniku samem vse inozemske potnike, ki očitno in nedvomno spadajo v razred nepriseljencev. Dosedaj so bili le nepriseljenci, ki so potovali v prvem in drugem razredu, pregledani in izprašani na ladji, dočim so morali oni, ki so potovali v tretjem razredu, iti v serbo pregleda na Ellis Island.

Ta nova odredba se nanaša na nepriseljence, zlasti na one potnike, ki prihajajo v Združene države začasno radi posla ali zabave, oziroma na one potnike, ki imajo takozvani transit viza, katera viza jim daje pravico do neprekinjene vožnje preko ozevnja Združenih držav na poti drugam. V fiskalnem letu je bilo 35.326 začasnih

potnikov (visitors) in 22.697 prebodnih potnikov.

Za dolgo časa je bila navada pregledavati te potnike na Ellis Islandu, ako so potovali v tretjem razredu, huzemci, potujejo v prvem in drugem razredu, se pregledajo na ladji in le oni, o katerih imajo priseljeniški inspektori kak dvom, se odvedejo na Ellis Island.

Ze pred sedanjo odredbo je bilo dovoljeno pregledovanje nekaterih nepriseljencev na ladji. — Meseca novembra lanskega leta je namreč generalni priseljeniški komisar odredil, da se tukaj nastanjeni inozemci, ki se vračajo iz starega kraja po začasnem obisku s takozvanim povratnim dovoljenjem (permitted), smejo pregledati na ladji. Poprej so morali tudi ti inozemci, ako so potovali v tretjem razredu, iti na Ellis Island.

ODLIČNI GOVORNICI BODO GOVORILI O F. L. I. S. V CHICAGU.

Will Irwin, znani ameriški pisatelj in žurnalist, profesor Edward A. Steiner z Grinnell College in Read Lewis, ravnatelj Foreign Information Service, bodo govorniki na luncheon, ki ga priredi čikaški odbor FLIS dne 3. decembra ob 12.15 popoldne v City Club 315 Plymouth Court, v Chicagu. Ni treba nikakega posebnega vabila; tikete za luncheon (\$1.25) je dobiti v City Club in v sedežu čikaškega odbora (Room 1536 Marquette Bldg) oziroma se mesto rezervira ako se pokliče na telefon State 5618.

Will Irwin je ne le čikaški korespondent mednarodnega slovesa, marveč tudi odlični pisatelj in govornik. On je eden izmed članov upravnega sveta F. L. I. S. od samega početka. Profesor Steiner, sam tujerodec, je jako plodovit pisatelj o socialnih in mednarodnih vprašanjih, zlasti o vprašanju priseljevanja. Njegovi knjigi — "Od inozemca do državljan" in "Na sledu priseljenca" sta široko znani. On je član posvetovalnega odbora FLIS.

Svrha tega banketa je spoznavanje interesiranih krogov z delovanjem FLIS in pospeševanje boljega vzajemnega razumevanja med raznimi skupinami prebivalstva. Banketa se bodo udeležile zlasti razne odlične osebe, ki so interesirane in vprašanju raztolmačevanja razmer priseljencev v Ameriki in Amerike priseljenem.

BOGATSTVO AMERIŠKIH INDIJANCEV.

Vrednost lastnine ameriških Indijancev se je znatno povisala tekom fiskalnega leta 1925. Zvezni indijanski urad eden sedanjo skupno vrednost indijanske lastnine na 1656 milijonov dolarjev. V to vrednost je zapodena lastnina toliko indijanskih plemen, kolikor onih posameznih Indijancev, ki so pod varuštvo vlade.

Prirastek na vrednosti se pripisuje večji vrednosti petroleja in olina, premoga, svineca, cinka, asfalta in drugih rudnin v posestvih indijanskih plemen. Vrednost teh rudninskih naslag se ceni na skoraj 934 milijonov dolarjev.

Razne vesti.

Moč živali

Potovalec Alexander je na svojem potovanju po Sev. Ameriki opazil na obali pri ustju reke Savannah velikega orla, ki je meril z razpetimi peruti nam 2 m. Ta se je spustil nad školjko (ostrea virginica) tudi izredne velikosti v trenutku, ko se je odprla. Toda v istem hipu, ko je hotel orl izgrgati ven sočno meso, se je školjka zaprla in stisnila orlu kremplje s tako silo, da je bil kar prikovan k teži školjki. Prav nič mu ni pomagala njegova silna moč in prljanje s krili. Pri naslednji plimi bi najbrže tudi utonil, ako bi ga ne opazil potovalec Alexander, s tem da je razbil školjko.

Nohti in lasje.

Profesor Berthold je dognal, da nohti pri otrocih hitreje rastejo nego pri odraslih in poleti zopet hitreje nego pozimi. Da en noht zraste, je treba poleti 116 dni za rast, pozimi pa 132. Na desni roki pa zopet hitreje raste-

jo kakor na levi, ker prenaša desnica več napora. In končno nohti ene roke tudi ne rastejo na vseh prstih enako hitro, ampak je to odvisno od dolžine prsta: na sredincu najhitreje, a na palcu najpočasneje. Enako opažamo tudi pri laser. Čim večkrat so ostrženi, tem hitreje rastejo. Dalje rastejo podnevi hitreje nego ponoči in zopet poleti hitreje kakor pozimi. Da opazil je celo, da je rast nohtov in las v nekem razmerju s ostalimi izločevinami človeškega telesa. (pot, seč itd.). To je pa raditega, ker nohti in lasje niso nič drugega, kakor izločevanje porabljenih substanc. Tako je torej najlepši krast telesa samo otre deli pot. Tu vidimo, kako narava iz najpriprostejših snovi napravi najlepše stvari, in gnusne izločevine nastane kras glave, ponov deklet, iz gnoja pa zrastejo najlepše cvetlice in najboljše sadje.

WERTISE in GLAS NARODA

Peter Zgaga

Poljubiti krasno dekle, je užitek. Poljub ukrasti, je nekaj naravnega. Poljub kupiti, je neumno. Poljubovati dvoje deklet, je potrata časa. Poljubiti grdo žensko, je nujdnost. Poljubiti ženo, je dolžnost. In nekateri pravijo, da je velika požrtvovalnost, poljubiti ženino mater.

Iz Italije poročajo, da je italijanska poslanska zbornica sprejela postavbo, ki določa, da zana-prej ne bo ministriški predsednik Mussolini za vsa svoja dejanja nikomur drugemu odgovoren kot italijanskemu kralju.

Kar Mussolini reče in kar kralj potrdi, tisto bo veljalo. Trideset milijonov Lahov bo moralo molčati. Govoril bo samo Mussolini, in kralj mu bo kimal. Mussolini bo govoril in govoril. Beseda mu bo šele takrat zastala, ko bo izpregovoril italijanski narod svojo zadnjo in odločilno besedo.

Da vam ne bo dolgčas, vam bom pa kratko pravilječo povedal. Nekoč je živel zakonski mož, ki je rekel svoji ženi:

— Na, tukaj imaš nekaj denarja, moja sladka ženica.

— Denarja pa čisto nič ne potrebujem, — mu je odvrnila.

— Toda, draga moja, vzemi, vzemi te dolarčke. Kupi novo obleko. Ze pet let nisi imela ničesar novega.

— Za ves svet ne, — je odvrnila ženica. — Obleke, ki sem jih nosila zadnjih pet let, bodo še za prihodnjih pet let dobre.

V nedeljo dopoldne sta dva rojaka preganjala mačka ter modrovala kot je pri takih prilikah navada.

— Več, — je rekel prvi drugemu — s pišajo in pončevanjem bom pa jaz konec napravil. Prejšnje čase sem še kaj prenesel, sedaj pa ničesar več. Ako ne grem zvečer najkasneje od desetih v posteljo, sem drugi dan ves polomljen in zbit. Poglej, kakšen sem danes, ko sem lumpal do štirih zjutraj.

— Verjamem, — ga je prekinil prijatelj, — verjamem, da si danes ves polomljen in zbit, ker si prišel šele ob štirih zjutraj domov. Jaz sem prišel ob petih, pa nisem nič polomljen in nič zbit. Jaz namreč nisem oženjen kot si ti.

Neki zdravnik je spisal knjigo ter ji dal naslov: "Nasveti za grde ženske".

Mislil je, da bo napravil lep dobiček, pa se je zmotil.

Niti ene knjige ni prodal, pač so mu pa bile po preteku štirinajstih dni vse knjige ukradene.

Svetovna vojna nam je zapustila: drage življenske stroške in cenena človeška življenja.

Francozi bi lahko odšli iz Sirije in iz Maroka, samo če bi hoteli. Toda vse kaže, da bo napočil čas, ko bi radi odšli pa ne bodo mogli.

Vse kaže, da v sedanji premogarski stavki ne gre toliko za premog kot za politiko.

Ljudi, ki se zbirajo krog Kovertovega glasila, je treba razdeliti v dve skupini: v napol pametne in v napol neumne.

Predsednik Coolidge je v svajem zadnjem govoru izjavil, da je prosperiteta dežele enakomerno razdeljena.

Nekateri ljudje imajo o tej stvari drugačno mnenje.

Ali že naročili Slovensko-Amerikanski Koledar za prihodnje leto? Letos je izvanredno zanimiv. Stane petdeset centov. V Založni ga ima Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York City.

MINISTER ČIČERIN O JUGOSLAVIJI

Po časopisnih vesteh je dal Čičerin dopisniku "Revue des Balkans", dr. Braunu sledečo izjavo o jugosloviji.

Morem vam potrditi, da zasledujemo do balkanskih držav samo politiko mirnega zblizanja in da ni nikdar mislila sovjetska vlada na boljšeizviranje Balkana. Res je, da bi pomenilo, da se odrečemo svojim načelom, če bi tajili, da ne bi radi videli, da se na Balkanu ustanovi sovjetska vlada v balkanski konfederaciji. Toda ni računamo na evolucijo in ne na zlato, kakor nas krivo dotže, da smo ga pövsodi razsipali.

Zadnji dogodki v Bolgarski niso delo sovjetske vlade, ki ni v nje niti najmanjše vmešana. Bolgarski komunisti so sami nastali v deželi in črpali so svojo silo iz nacionalnih organizacij, ki nimajo nič skupnega s sovjetsko vlado. Morem vam potrditi, da ni niti eden od udeležencev pri atentatu na katedralo nikdar dobil nobenega denarja niti od nas in niti od III. internacionalne, ki je popolnoma neodvisna organizacija od sovjetske vlade.

Sicer pa bomo v kratkem pričeli pogajati se z Bolgarsko za obnovitev diplomatskih in gospodarskih stikov, temelječih na medobojni obvezni nevmesavanja se v notranje posle vsake države. Potreba zblizanja med nami in Bolgarsko je evidentna; ne samo za prijateljstvo med obema narodoma, temveč tudi za balkanski mir, ki se nahaja, ne vem zakaj, pod stalno grozo neke imaginarne boljševidične nevarnosti.

S kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev nimamo nobenega spora in nadejamo se, da bomo mogli v kratkem vzpostaviti iskrene in oficijelne odnošaje med Moskvo in Beogradom.

Ruski narod je bil vedno prožet z najbolj bratskimi čustvi do srbskega naroda. G. Pašić je velika osebnost ne samo za Srbe, temveč za vse slovanstvo. V ostalem pa imamo utis, da je kljub videzu militaristične in policijske straže, kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev najbolj demokratična država v Evropi.

Lansko leto nas je obiskal g. Radič. Odkrito povedano: nismo verjeli, da je hrvatski voditelj v resnici pridobilen za naše ideje. To pa nis nas niti najmanje motilo, ker nismo imeli namena, da napravimo iz njega agenta za komunistično propagando v Jugoslaviji.

Naši odnošaji z Romunsko so dobri. Mogli bi biti boljši, če bi Romunija razumela da je Besarabija ruska zemlja. Toda bodite pomirjeni. Ne bomo šli zaradi Besarabije v vojno z Romunijo. Čakali bomo, da nam jo Romunija sama vrne, ko se bo prepričala, da bi ji Besarabija prinesla samo škodo in skrbi.

Šel sem v Varšavo, da osebno razložim novo politiko zblizanja z vsemi sosedi. Rad bi šel tudi v Bukarešto, Beograd in Sofijo, toda zdi se mi, da so v teh državah duhovci še razburjeni proti sovjetom, pa čeprav ti niso dali povoga za taka čustva.

Nato je dobil besedo državni pravdnik Tasso, ki je pojasnil, da je razdelil zločine v dva dela. Prvi del obsega dejanja Collaricheve tolpje, drugi del osebne zločine poglavarja banditov. Delovanje tolpje se je začelo 8. junija 1923.

NOVA MADŽARSKA VALUTA

Vzgledu Nemčije, Poljske in Avstrije je sledila tudi Madžarska in uvaja sedaj novo valuto na zlati podlagi. Prejšnje valute teh držav so padle tako nizko, da niti zdaleka ni bila več možna nisel na ponovno dosego predvojnje paritete. Madžarska vlada se je dolgo časa pripravljala na ta korak, se mnogo posvetovala z gospodarskimi krogi in najrazličnejših načrtih ter se končno sredi oktobra t. l. odločila in proglasila pengo za madžarsko valutno enotico.

Pengo ali goldinar odgovorja 12.500 madžarskim papirnatim kronam. Nova madžarska valuta se nahaja v določenem razmerju napram angleškemu funtu šterlingu, in sicer predstavlja 27,7 penga vrednost enega funta šterlinga. Pengo je za 25 odstotkov več vreden kakor avstrijski šiling in za 18 odst. manj kakor zlata krona. S pengom je ustvarjena popolnoma nova valuta, ki ni v nikakem določenem razmerju napram katerikoli valutnemu sistemu na svetu.

V mnogih madžarskih gospodarskih krogih niso zadovoljni z uvedbo te čisto posebne valutne enotice. Tako so se ob času posvetovanj izrekle banke iz komercialnih vzrokov za uvedbo avstrijskega šilinga, kmetijski in nekateri industrijski krogi so zagovarjali zlato krono, ki znaša vrednost 14.500 madžarskih papirnatih kron, a v političnih krogih in v krogih Madžarske narodne banke so želeli naslonitev na angleško valuto in uvedbo angleškega šilinga kot nove enotice.

Napram tem predlogom so se postavljali razni pomisleki. Glede uvedbe avstrijskega šilinga se je med drugim reklo, da bi s tem bila madžarska valuta preveč navezana na avstrijsko in bi morala deliti z njo svojo usodo. Proti uvedbi zlate krone ali angleškega šilinga se je ugovarjalo iz dragijskih ozirov češ, da bi uvedba ene ali druge teh valut povzročila primerjavo s predvojnimi cenami in predvojnimi mezdami, ki bi učinkovala v smeri splošnega naraščanja cen, kajti sedanji življenski standard in Madžarski je mnogo pod predvojnimi.

Ti motivi so dovedli madžarsko vlado do tega, da je uvedla posebno novo valuto. V prvotnem načrtu je pengó razdeljen na 100 garasov (grošev), a se je pozneje označba garas spremenila v filer. V splošnem se naslanja madžarski zakonu osmutek o novi valuti na avstrijskega.

ZLOČINI COLLARICHEVE TOLPE

Collarichev proces se bliža svojemu koncu. Govorila sta že Collaricheva zagovornika, odvetnika Matosel — Lorjani in Cerlenizga. Matosel-Lorjani je branil banditna rekoč, da je mož velik nesrečnež, ki se ni mogel upirati svoji nesrečni usodi. Obžaloval je, da so štirje predlogi za psihijetrično preiskavo obtožena ostali brez rezultata.

Nato je dobil besedo državni pravdnik Tasso, ki je pojasnil, da je razdelil zločine v dva dela. Prvi del obsega dejanja Collaricheve tolpje, drugi del osebne zločine poglavarja banditov. Delovanje tolpje se je začelo 8. junija 1923.

NAKAZILA za BOŽIČ in NOVO LETO

v Dinarjih, Dolarjih in Lirah bomo kot vedno vršili tudi letos pazno in skrbno. Pošiljateljem pa priporočamo, da božična darila čimpreje odpošljejo. Za brzo in točno izvršitev nakazil jamčimo.

Zmerne cena. Zanesljiva postrežba.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
NAJSTAREJŠA JUGOSLOV. POTNIŠKA POSLOVNICA

KORZARJI.

(Nadaljevanje.)

— Kaj pa še! — mu odvrne Tomaž in se krohota iz polnega grla. Veš li, brate Ludvik, da se mi je ves čas tvoje odsotnosti zdel tako dolg, kakor štirideset postnih pridig zapored! Pa veš tudi, da sem v tem času pral prav slaven in prav bogat? Tak le poslušaj: Admiral brodovja, general vojske, governer mesta... da, vse to sem postal. Evo ti v dokaz mojega sijaja: To je moja standarta, ki plapolja v jambora. Da, le glej! Da, vse to naenkrat sem postal, brate Ludvik, takorekocesar, tebe pa ljubim kakor prej, nič bolj, nič manj, in iz vsega srea!

In iznova ga objame s takšno neznostjo, da izgine iz Ludvikovega srea s presenečenjem tudi vsa tesnoba in praznoterina groza, ki se ga je pričela polasčati.

— Tako torej, — končuje Tomaž svoje dolgo pripovedovanje, v katerem mu je opisal vse svoje doživljanje od pričetka do konca, — tako smo torej zavzeli celo mesto in jaz sem že ležal, bolj mrtev, kot živ. Pa kaj misliš, brate Ludvik, da se je potem zgodilo? — Isto dekle, ki me je že takorekoc imelo v pesti, če bi bilo hotelo, me ni zabodlo, kakor bi bil bogami storil jaz na njenem mestu, marveč mi je obvezala vse rane. In še več! Ko me je obvezala, me je tudi negovala, ko sem ležal v vročici, — zdravila me je in čuvala nad mojim spancem in nad mojim vročičnimi fantazijami. Izkratka, o zdravila me je! Prisegam ti da je ni usmiljenke ali bolniške streljake, ki bi bila storila toliko za bolnika, kakor ona in ki bi bila tako nežna in tako pozorna...

Stvar je sedaj takšna: — Vse, kar je bilo med nama slabega, je pozabljeno, in ljubezen je zmagala! — I, Bog pomagaj! — zamrmlja Ludvik, kakor da se mu sanja.

In nehote se prekriža. Prigoda se mu dozdeva nenavadna, pa tudi zelo skrivnostna in vsekakor več ko dvoumna.

— Niti misliti si ne moreš, — nadaljuje Tomaž, — kakšen plen nam je padel v roke! Napolnili smo ne samo vso 'Lepo podlasico' do vrha, ampak tudi še osem velikih trgovskih ladij, ki smo jih vzeli v luk in ki se niso upale odpluti — ti Španci so res strahopetni zajci — iz strahu, da bi jih naše brodovje na visokem morju ne napadlo in potopilo! Najmočnejše teh ladij smo napolnili z drago kovino, kakor je, deloma srebro, deloma je kovano. Samo srebro je bilo za tri polne ladje, četrt pa je dobila vse zlato, drage kamne in vrsto dragocenega blaga, čipk in tako dalje. Naš Benečan Loredan, prav nadarjen dečko, je prinesel seboj v lastni prtjagi tehcnio, ki nam je prišla kakor da smo jo našle za to pri nesli seboj. O, brate, samo čisto zlato je tehtalo dvajset tisoč in šest sto mark! Srebro pa več kot šeststo tisoč! Nočem ti še posebej navšteti vseh drugih reči, kakor so naprimer kakoo; dragoceni les v raznih vrstah, potem manufakturno blago, tkanine, čipke, moka, maslino olje in razno drugo dragoceno blago, ki ga je bilo brez konca, pa vrhu tega smo s samim najfinejšim vinom napolnili osemsto velikih sodov po dva polovnjaka! Gotovo mi je tudi to vino pomoglo, da sem se tako kmalu popravil. Kajti ves čas, ko so moji fantje plenili, sem ležal takorekoc na smrtni postelji, in prijateljica Juana me ni zapustila ne podnevi ne ponoči.

— Pribustejte so se obnašali kljub temu prav pošteno. Stari kamerad Rdečbradee, moj namestnik in podzapovednik, je v posvetu častnikov izjavil, da sem jaz pripravil vse podjetje in da je zmagala le moja zasluga, ter da sem povrh prejel tako teške rane v boju, da ni dovolj, če mi oddele le mojih izgovorjenih pet deležev, ampak da smatra on, Bonny, da je prijavno in potrebno, da se mi prizna še pet deležev po vrhu. Vsi drugi so sprejeli to izjavo z radostnimi vzkliki. Ko sem ozdravel — takrat

smo bili že dva tedna na Tortugi — so prišli k meni v svečani deputaciji in privarili pred mene tri lepe sode čistega zlata, skupaj sedemstodvajset in šest tisoč dobrih francoskih funtov zlata in vrhu tega še vrečico dragih kamnov, kakor jih najbrže nima niti njegovo veličanstvo naš kralj! Juana nosi odtlej okrog vratu na verižici trideset najlepših dijamantov. Čim jih je zagledal gospod de Ozeron, mi je ponudil, da jih kupi in da mi plača zanje trideset tisoč zlatnikov.

— I, Bog pomagaj! — zamrmlja zopet Ludvik ves presenečen.

Nato odpre usta, da bi zopet nekaj rekel, pa jih zopet zapre brez glasu. Potem skoči, in zopet sede. Sicer pa Tomaž niti ne pričakuje odgovora. Razgovorjalu sta se dole pri hrastovi mizi v kapitanski kajuti na 'Lepi podlasici', — ravno tam, kjer sta se svojačasno že toliko razgovarjala o raznih zadevah. Tomaž pohiti sedaj k omari in prinese iz nje vre in dve čaši.

— Strela božja, — pravi potem — evo ti za poskušnjo požirek o-nega vina, o katerem sem ti pravil, in ki smo ga dobili iz grozjda v Ciudad Realu. Le poskusi! Kaj? To je kapljica! Vrag me vzemi, če ni sedaj v redu, da popijemo nekaj časa na najino svidenje in na tvoj povratek na Tortugo!

Že je nali dve čaši s krvavordečim vinom, do vrha. Louis dvigne svojo čašo in mu odgovori:

— Jaz... jaz pijem na tvoj povratek v domovino... na povratek v Saint Malo!

In izpije svojo čašo v duško do dna.

Potem pripoveduje Ludvik Guenole svojo lastno povest, ki je dovolj enostavna. Pri koncu pravi:

— Še predno si zavzel Ciudad Real, da še predno je bila naša galijona zavzeta, so ti tvoji drugi čini že na stečaj odprli Velika vrata v naše staro mesto. Seveda, Kerdoncuffovi so že dolgo mrmrali in ti prisegali maščevanje, ker niso hoteli priznati, da si pobil njihovega Vincenta v poštenem dvoboju. Toda te marnje so morale takoj utihniti. Ko se je zaporedoma izvedelo, kakšne bitke si pridobil in kakšna velikaška premoženja smo zaplenili, in ko je dobi naš vitez Danyean presteval zlatnike, ki so se pričeli po tvojih menicah kopičiti v njegovih skrinjah, je bilo tega obrekovanja vedno manj in tvoja hrabrost je postala prislovična. Od tega časa naprej je samo eno mnenje po Saint Malo-u, da te ne zadene nikakršna krivda, v najslabšem slučaju kvečjemu ta, da nisi imel sreče in da si pač v prepiru z mečem sunil nekoliko bolj. Pozneje pa, ko sem pristal v luk in ki se je veliko galijono, se je slišal samo en vzklík: Zakaj ni prišel tudi Tomaž! Tristo fantov te je pričakovalo in skoraj plakali so za teboj, da te niso mogli dvigniti zmagoslavno na svoje rame in te ponesti v mesto!

— O ho! — se čudi Tomaž in je prav zadovoljen.

— In Kerdoncuffovi nikakor več ne mislijo na to, da bi ti delali kakršnekoli situosti, marveč se bodo smatrali za podlašene, če postane njihov sorodnik in če se oženiš z Anomarijo. Kar se pa nje tiče, še itak ne veš, kako se ji je zgodilo...

— Moški vendar, — zadržeta Tomaž in prekine Guenoleja sredi pripovedovanja z naglo kretinjo, ki je Louis izprva ne razume.

Oba molčita nekaj hipov, Ludvik začuden, Tomaž pa v skrbi, kaj se odpro vrata kapitanske kabine in iz nje stopi krasotica in prava dama.

To more biti le Juana. Tu prihaja v najslabšem hakitru, v sijajni modelu iz razkošnega, v vseh barvah se prelivačega taf-ta in v vrhnji halji iz brokata, nekoliko odprti nad grudmi. Ko pogleda Guenole njen obraz, si na tistem prizna, da ni še videl tako krasnega in zapeljivega bitja. In

— Ti nameravaš torej, — je pozneje vprašal Louis Tomaža, — ti torej nameravaš vzeti deklico seboj v Francijo?

— I seveda, kaj pa drugega? — mu odgovori Tomaž.

Ni on ni Louis nista odslej o tej stvari več spregovorila besede, kajti oba sta čutila, da se z besedami ne da tu nič pomagati in da sli spreminjati in da vlada med njima tajna tuja sila, ki je močnejša ko katerakoli volja.

Povratek v domovino je bil zares že blizu. Še osem dni in 'Lepa podlasica' naj bi se z razpetimi jadrji obrnila domači luk in sproti...

Louis Guenole že z vso močjo pospešuje delo, da se 'Lepa podlasica' iznova opremi za dolgo potovanje. Previden je — pomorščaki so običajno previdnejši ko mati Previdnost sama — zato je tudi pri odhodu iz Francije poskrbel, da je vzel na svoji fregati — na novi — dvojno število moštva s seboj. Nova fregata bo torej še dalje lovila po vodah Zapadne Indije, v največjo korist vitez Danyean. 'Lepa podlasica' se pa vrne in odpelje domov kapitana Tomaža in prijatelja Ludvika Guenolea, ki je postal zopet pobornik. Ludvik je namreč pristal le na to, da sicer še enkrat zapusti svojo nad vse ljubljeno Bretanjo, kjer poseduje sedaj lepo hišico v mestu in pred mestni vrati dovolj zemlje in posestvo, pridobljeno z vpljenimi zlatniki z galijone in drugod.

Ni se pa hotel obvezati, da bi šel iznova na lov. Zaman je prekanjen armator, ki je znal prav ceniti take podjetne fante in ki si je hotel za vsako ceno pridobiti tega že skoraj tudi slavnega poročnika Ludvika Guenolea, zamen je torej skušal pridobiti tega moža za nova podjetja z mnogimi lepimi obljubami in pokloni. Ludvik je sprejel le to, da spravi novo ladjo na Tortugo, kjer jo pusti pod zapovedništvo posebnega, v to svrhu najetega kapitana, ki se že tudi popelje z ladjo z njim tja sam pa da se takoj vrne na krov stare 'Lepa podlasice'. Ker ni mogel doseči za enkrat ničesar več, je vitez Danyean pristal tudi na to. Sicer pa je bil sposoben možakar, ki je iz srea privoščil vse najboljše tema dvema fantoma, Tomažu in Ludviku, katerima je, kakor je sam često naglašal, dolžan skoraj vse svoje bajno bogastvo, in zlasti to, da je danes najbogatejši med vsemi maloneškimi podjetniki.

— Torej kako, dragi moj Ludvik, — mu pravi, — dvakrat hočeš sedaj premeriti ocean, sem in tja, samo za to, da pripelješ nabrega Tomaža domov? Kaj ne misliš, da bi znal on tudi sam...

— O pač, Bog mu pomagaj, — odgovori Ludvik živahnjo, pri tem pa obraca svoj širokokrajnik v rokah, — seveda zna on vse to sam tudi prav dobro. Toda prisegel sem, gospod, in če se prisega ne držim, jo prelomim...

2

njena postava je bila kakor postava kraljice.

— Strela! — vzklíkne Tomaž in je zopet veder, — pa saj je že tu, baš ta hip, ko ti pripovedujem o njej. Pristopite, gospodarica moja ljuba in dovolite, da vam predstavim svojega ljubega brata in najdražjega tovariša, o katerem sem vam že tolikokrat pripovedoval. To je on sam, moj Louis Guenole, ki se je pravkar vrnil iz Saint Malo-a.

Louis se je brez odloga globoko priklonil in se na tihem čudil, kdaj se je Tomaž naučil govoriti tako, kakor bi rožice sadil. Dama se mu zahvali z lahkim in prijaznim poklonom svoje lepe glavice. Nato pa nagovori Louisa brez vsake zadržge, kakor da ga pozna že dolgo: — Oj, gospod moj, prav radostna sem, da vas poznam, in zares sva s Tomažem že oba težko pričakovala, da pridete... Ali prihajate dobrih novic? Ali se bomo kmalu mogli odpraviti v vašo domovino, ki bi jo jaz že prav rada spoznala in ki jo že vnaprej občudujem in se ji divim...

POVRATEK ZNANEGA RAZISKOVALCA

Te dni se je vrnil v New York Roy Chapman Andrews, ki je po naročilu newyorškega Museum of Natural History preiskoval doslej neupriiskane kraje v Aziji. Seboj je pripeljal razen drugih zanimivosti tudi čudnega ptica in vrste jastrebov, ki ga vidite na sliki.

BORBA Z BLAZNIKOM

Iz Rimavske Sobote na zračni progi Košice-Praga poročajo o tem zanimivem dogodku te-le podrobnost:

Zadnje dni ob 18. uri zvečer pristalo na nekem hribu blizu občine Lipovec letalo českoslovaške zračne linije. To letalo prevažalo po progi Praga-Bratislava-Košice. V soboto bi moralo podeliti v Prago. Pred startom je prišel na letališče v Košicah dr. A. Cisarik, tajnik slovaške ljudske stranke, in ne da bi se dal zdravniško preiskati, je vstopil v letalo in plačal dvojno tako za prevoz iz Košic v Prago. Nujnost potovanja je utemljeval z nujno agitacijo za svojo stranko. Zračna pot od Košic do Prage vodi nad visokimi gorami, ki teže med Rožnavo in Zvolenom tako, da se v slučaju potrebe letalo ne more spustiti na zemljo. Letalo je vodil pilot Bohušlav Hrazdil, mož iz redne energije. Dr. Cisarik je začel med potjo razgrajati in je zgrabil pilota odzadaj za vrat. K sreči je imel pilot okrog vratu debele šal, tako da se ni onesvestil. Norec ga namreč ni mogel stisniti za vrat tako močno, da bi mu zaprsapo. Z eno roko se je pilot branil, z drugo pa vodil letalo. Ob enem je gledal doli in iskal primerne prostora, kjer bi se lahko spustil. Blaznik je navalil nanj s tako silo, da je moral pilot izpustiti krnilo in se nekaj časa z obema rokama braniti. Tisti hip se je začelo letalo tako močno nagibati, da je bil pilot že pripravljn na katastrofo. V zadnjem trenutku pa se mu je posrečilo osvoboditi eno roko in tako je srečno pristal na hribu, kjer je v normalnih razmerah nemogoče pristati. Čudno je, da se letalo ni pri tem niti najmanj poškodovalo.

Srečno naključje je, da je pilot pozabil nabiti revolver v torbici na desni strani sedeža, kjer je sedel blaznik. Do orožja ni mogel pač pa je bila nevarnost, da najde revolver blaznik in da ga od zadaj ustrelji. K sreči blaznik ni vedel za orožje. Ko se je letalo spustilo in ko sta oba izstopila, še ni bil boj končan. Na obupne kliče obeh so prihiteli iz bližnjega gozda ljudje in z njihovo pomočjo se je posrečilo blaznika zvezati. Kmalu je prispelo na lice mesta orožništvo iz Hrušova, ki je besnečega blaznika zvezalo in odpeljalo v javno bolnico v Rimavski Soboti. Blaznik je oženjen in ima dva otroke.

Kapitan Carlier,

znani morilec švicarskega trgovca Iselija, je bil, ker je postala njegova obsodba pravomočna, prepeljan v kaznilnico v Požarevac, kjer ima, kakor znano, odsedeti 20 let ječe. Pred njegovim odhodom so ga intervenirali novinarji. Bil je malo uljuden in gleda svojih osebnih razmer sila redkobeseden. Povedal je, da policijo, ki je že popreje ni maral, sedaj mrzi. Prvotako je hud na novinarje, posebno na beograjske. Ne mara, da se piše o njem. Sicer pa trdi še vedno, da je nedolžen.

KONEC ZLOGLASNEGA BANDITA

Lazo Vučković-Lazič je bil cela tri leta strah in trepet vsega o krožja Resave v dolini Morave v Srbiji. Bil je sin roparja in morileca, ki je za 50 dinarjev ustrelil lastnega očeta ter za časa svetovne vojne stopil v bolgarsko armado, kjer je opravljal krvniški posel na lastnih ljudeh, po vojni pa je pobegnil v gore. Jugoslovanska vlada je razpisala 50.000 nagrada na glavo drznega roparja, vendar se tem nihče ni upal približati, kaj še, da bi ga napadel. — Netroj zločinov in hudodelstev je zagrešil Lazič, končno pa je umrl od puške, s katero je trosil smrt in pogubo in svrste svojih sovražnikov, čuvarjev javnega reda.

Približno pred dvema letoma je ležal Lazič v družbi svojega tovariša na križišču, ki vodi v strahotno in zagonečno dolino Belasnice. Po poti je prihajala Petrija Ilič, prikupna in postavna seljankinja, ki se je sprla s svojim možem in odšla v 'puštvu', kakor pravi naš kmet. Lazič jo je nastavil, popolnoma oropal in ji ukradel tudi — sree. Petrija je postala ljubica glasovitega bandita in je pobegnila z njim v gore. Dve leti sta živela divje, romantično življenjsko. Skupaj sta napadala, skupaj morila, požigala. Krvava je bila njuna pot, puščajoče same sledove krvi in uničenja.

Navzlic dejstvu, da sta živela kakor mož in žena, ni Lazič Petriji nikoli zaupal. Kadar je legel spat, je njegova glava slonela na njenih nogah, tako da je čutil vsako njeno kretinjo. Pripoveduje se celo, da je nekoč svojemu drugu, medtem ko je zaspal, odstranil naboj iz puške. To nezaupanje je postalo zanj usodopolno.

Te dni se je na orožniki postaji v Oreškovicu pojavila neka žena, odeta v črno in je presenečenim orožnikom izjavila, da je ona Petrija Ilič, tovarišica roparja Laziča. Ponoči je skupaj z nekim roparjem ubila Laziča in se nato sama javila oblastim, boječ se maščevanja Lazičevih komplicov. Orožniška patrulja, ki je odšla na mesto, kjer je bil Lazič umorjen, je res našla na truplo razbojnika.

Po drugi verziji je baje Petrija svojega težko ranjenega druga oskrbovala do smrti, nato pa se je prijavila oblastim v nadi, da uide zasluženi kazni.

Smrtna kosa.

— Na Vrhniki je preminula Iv. Mayer, vdova Cvenkl, roj. Golob, mati Ivana Cvenkla, polkovnika v pokoju in poštnega oficijala v pok. Karla Mayerja.

— V Št. Petru v Savinjski dolini je umrla v najlepših letih Anica Cizej, roj. Brišnik, dolgoletna priljubljena učiteljica v Št. Rupertu pri Gomilskem.

Bled je kot zid in zelo slabo razpoložen. Na vprašanje, zakaj si pusti rasti brado, je odgovoril: 'Pustim si jo in pustil je bom toliko časa, dokler se ne izkaže moja nedolžnost'.

LJUBEZEN — STRAŠNA

BOLEZEN

V nekem listu piše nemški zdravnik dr. Paulsen, da ljubezen ne pozna meje. Ne morejo je ustaviti ne leta ne druge časovne sile. Njegovo naziranje je, da ljubijo 60 in 70 letni ljudje čestokrat bolj vroče kot 20 in 30 letniki.

Sloviti medicinski historik dr. Cabane izjavlja v pariškem listu 'Journal', da je ni dobe v življenju, ko bi človek nehal ljubiti. Cabane navaja nekatero primere in pravi:

Nemški pisatelj Goethe je bil 74 let star, ko se je v Marijanskih Lazih zaljubil v 18letno Pibiko Lewetsov. Prosil je tudi za njeno roko, toda poročil je ni. Radi tega je Goethe strašno trpel in je svojo bol izrazil v znanem 'Elegiji'.

Znan je tudi ljubezenski roman 70letnega francoskega pisatelja Anatola Franceja. France je vzel za ženo mlado strojepisko. Pisatelj Ibsen se je leta 1888 seznanil v Gossensasu z lepo 18letno Dunajčanko Emilijo Barbaejevo. — Ona je čitala njegove drame ter je želela spoznati pisatelja. Ko je prejel Ibsen pri premijeri nekega novega dela od Emilije brzojavno čestitko, je krčevito ihtel in jokal. Dejal je, da je bilo leto, v katerem se je seznanil z mlado Dunajčanko, najlepše njegovega življenja.

Pa ne le pri moških, tudi pri ženskah je opaziti, da leta ne ovirajo njihove ljubezni. Madame du Bezdand je še v starosti 70 let ljubila moškega, ki je bil 20 let mlajši od nje. Pisateljica Elliot pa se je omožila v 60 letu, ker je bila potrebna ljubezni in ji je bilo brez nje nemogoče živeti.

Kje je moj sorodnik TONY GRAJŽAR, doma iz St. Vite pri Zatični na Dolenskem. Imam mu poročiti nekaj važnega, zato prosim, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegovo naslov, da ga mi pošlje. — Anton Lokar, 2750 Mt. Troy Rd., N. S. Pittsburgh, Pa. (2x 30&1)

Kje je LOVRENC MLAJČ, doma iz Lokve pri Divači. Pred 4 leti se je nahajal v Morgantownu, Pa., in zdaj pa ne vemo nič več o njem njegovi otroci. Če kdo kaj ve, naj nam poroči, ali naj se pa sam oglasi simu: Srečko Mlajč, št. 145, Corgnale, Trieste, Venezia Giulia, Italy.

NAPRODAJ DOMAČIJA v Domžalah na lepem prostoru, poleg cerkve in postaje. Moderna hiša, zidana in druga poslopja, lep sadni vrt. Cena vsemu tristo-tisoč dinarjev. Pišite na: Anton Osovnik, št. 68, Domžale, Jugoslavija.

Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1926. je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili. Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen. Cena mu je 50c. Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Pozor rojaki! V zalogi imamo SVETO PISMO (star in nove zaveze) Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00. Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt Street New York, N. Y.

POZDRAV!

Pri odhodu v stari kraj s parnikom 'Mauretania', pozdravljam vse znanee in prijatelje, posebno pa ženo in otroke v Chicagu, Ill.

Mat. Vunderl.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Sorodnikom, prijateljem in znanem naznanjam žalostno vest, da je umrla 26. oktobra moja ljuba sestra

TEREZJA MEZMARICH.

(rojena Cvetkovič).

Doma je bila iz Lač, fara Dubova pri Brežicah. Pogreb se je vršil 31. oktobra iz hiše žalosti 2293 S. St. Louis Ave., Chicago, Ill. Tukaj zapuščajo žalujnega soproga, dve leti in pol starega sina, dve sestri, eno strinico in strinico v Brooklyn, N. Y., v starem kraju pa zapuščajo staršice, dve sestri in enega brata.

Tebi, ljuba sestra, želimo, počuj v miru, in lahka naj ti bo ameriška zemlja!

Zalujoci ostali:

Soprog in sin John.

Ana Zokal, sestra.

Mary Predanich, sestra.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim sreem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš nad vse ljubljeni oče, oz. mož

ANDREJ LAMPEL.

ki ga je v premožekoj ubilo, odtrgala se je plast in ga pobila, da je bil takoj mrtev. Pokopali smo ga po katoliškem obredu na Hansversville, Pa. Spadal je k devemu društvoma J. S. K. J. in S. N. J. J. Bil je dober član, mož in oče svojih otrok, imel je mnogo prijateljev, kakor je pokazal njegov pogreb.

Izkrčno se zahvaljujem Miss Rozzi Brice, ki je bila prva pomoč in me tolažila v težkih urah. Nadalje se zahvaljujem svoji sestri, ni Annie Travnik za krasen šopek evetlice, ki mu ga je podarila v slovo in tudi Hooverevskim možem za krasen venee. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so ga obiskali na mrtvaškem odru in ga spremlili k večnemu počitku in društvu sv. Alojzija iz Conemaughu za ček \$12.00, ki so ga mi podarili mesto venee, ter Mr. John Kolarju za nagrobni govor kot vsem, ki so nam kaj storili ob tem žalostnem času.

Ostane naj vsem v dobrem spominu in Tebi dragi mož in oče, naj bo lahka ameriška zemlja!

Zalujoci ostali:

Marija Lampel, vdova.

Andy, John, Joseph, Frederick, sinovi.

Mary in Fany, hčeri.

Anton Osovnik, Hooverville, Pa., Box 444.

GOSPODAR PLAVŽEV.

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

28

(Nadaljevanje.)

— Ali bi ne hotela nekoliko ostati tukaj? — je rekla gospodična Moulinet.

— Zelo rada, — je odvrnila Claire in v njenem srcu se je naenkrat pojavil strah. — Ali želiš govoriti z menoj?

V gotovosti, da je postala že davno slutena nesreča neizogibna, je dobila Claire zopet svoj polni mir in svojo ravnodušnost. Njena vsicka postava se je še bolj vzravala in v popolni oblasti svojega duha in srca, je pričakovala s ponosno samozavestjo napada one, katero je poznala kot svojo neizmerno sovražnico.

— Komaj si moreš predstavljati veselje, katero občutim, ko te vidim tukaj samo, — je pričela Athenais. — Tekom dveh let izza najine ločitve sem dosti živela in dosti razmišljala. Marsikatero izkušnjo sem si pridobila in vsled tega sem tudi zdatno izpremenila svoje nazore in občutke. Nekeč ni bilo mogoče reči, da sva si prijateljici.

— Vendar... je menila Claire s kretujo ponosnega odpora.

— Ne, tako je kot pravim, — je vzkljnila Athenais. — Nisem te ljubila, kajti ljubostumna sem bila nate. Danes pa lahko priznam, da sem se visoko divgnila nad oni čas, in da imam pravico biti odkritosrečna. Nezavestno pa sem te vedno ljubila, občudovala in moj ideal je bil biti ti enaka.

— Meni enaka! Moj Bog! — je vzkljnila Claire s trpko ironijo. — Jaz sem vendar tako malo! Zagotavljam ti, da me prekašaj in sicer v dostih ozirih. Sodi samo sebe bolj pravično! Lepoto, eleganco, razkošje, vse to imaš...

— Da vse, — je odvrnila Athenais hladno, — je nikakega imena...

— No, — je rekla Claire mirno, — ime? Dandanes je kaj lahko kupiti si ime. Dobiti jih je mogoče za različne cene, majhne, srednje in velike. Če ti je za plemstvo, si lahko preskrbiš plemstvo najboljših vrst. Tvoja sredstva ti to dovoljujejo.

— Saj res, — je odvrnila Athenais, ki je skušala ojačiti svoj od srda tresoč se glas. — Res gre v tem trenutku za čedno ženitno ponudbo.

- To je krasno. Odkrito ti čestitam.
- O tebe pričakujem kaj drugega kot čestitke.
- Kaj pa? — je vprašala Claire presenečena.
- Tvojeja sveta,
- Mojega nasveta? — In glede česa?
- Glede svoje izbire.
- Res? S svojim zaupanjem me spravljaš v zadrego. Tako malo se vendar poznavata. Ali bi si ne mogla pomagati brez mojega nasveta?
- Ne nemogoče, — je odvrnila Athenais.
- Ničesar ne razumem o celi tej stvari, — je odvrnila Claire z naraščajočo skrbjo.
- Poslušaj me pazno, — je rekla gospodična Moulinet. — Stvar se pač izplača. Zakon, za katerega gre, je tako visok, da prekaša moja najbolj drzna upanja. Pri tem gre za krono.
- Kraljevska krona? — je vprašala Claire ki se je prisilila k smehljaju.
- Ne, za vojvodsko krono, — je odvrnila Athenais, ki je pri tem zapičila svoj pogled globoko v oči svoje rivalke. — Postala bom vojvodinja.

Pri teh besedah se je gospodična de Beaulieu strela. Zdelo se ji je kot da se je naenkrat raztrgala tenecija pred njenimi očmi: v trenutku je uganila vse, kar so ji ostali prikrižali tako skrbno in niti za trenutek ni dvomila, da gre za Gastona. Njegova odsotnost, njegov molk, vse je bilo pojasnjeno. Neizmerno gorje se je lotilo njegove duše, val krvi je silil mogočno, skoro dušeče preko njenih ustnic.

Z mirnim veseljem je zapazila Athenais nenadno izpremembo v potezah Claire ter se radovala njenih bolečin. Pijana osvete je štela neredne utripe na teh senah, in s polnimi požirki je uživala zadovoljenje, da lahko tej ponosni deklici naenkrat poplača vsa poniževanja, katero je morala prenašati, več let in vnovič tekom zadnje četrti ure.

Ker je videla Claire nepremično, skoro okorelo, se je bala, da se bo njena rivalka onesvestila ter na ta način ušla njeni osvetožljivosti. Ne, to se ni smelo zgoditi. Claire je morala prenesti tudi drugo polovico razkritij.

— In ti ne vprašaj niti za ime mojega zaročencea?

— Ne, — je zajecala Claire, zatopljena v mučne misli.

— Moraš ga za izvedeti, ker je moja dolžnost inenovati ga, — je odvrnila Athenais. Počasi, kot da hoče natančno izbrati mesto, kjer bo najbolj varno zadel, je rekla: — To je vojvoda de Bligny.

Claire je pričakovala udarca, kajti nikakih iluzij si ni delala več ter je bila prepričana o izlajstvu vojvode. Ime ljubljenega moža, izgovorjeno od rivalke, jo je vnovič streslo in vsa tresoč se je vstrajala nepremično v svojem molku ter počasi izpila trpko čašo prav do dna.

— Vojvoda de Bligny je tvoj sorodnik, — je nadaljevala Athenais, — tvoj mladostni prijatelj. Govorili so celo o gotovih poročnih načrtih med vama obema. To mi je ležalo na srcu, ali razumel? Prišla sem torej, da te pošteno obvestim in te vprašam...

V lažljivo plemenitih besedah Athenais je videla Claire nekaj blek upanja. Mogoče pa stvari niso še dospete tako daleč kot so ji hoteli natveziti. Ojunačila se je ter sklenila braniti se do konca.

— Vprašati mene? — je rekla. — In glede česa?

— Moj Bog, glede resničnih odnošajev med teboj in vojvodo, — je odgovorila hčerka Moulineta. — Če je res, da sta na skrivnem zaročena, bi me lahko obtožila, da sem ti iztrgala zaročencea. Vojvoda je prošil za mojo roko, a jaz ga ne ljubim ter ga komaj poznam... On ali kdo drugi, kaj meni na tem?... Čuj, bodi odkritosrečna z menoj. Ali ga ljubiš? Ali bi te moja poroka z njim žalila? Le ena odkrita beseda in prekinila bom odnošaje z njim.

— Če bi Claire pogumno priznala svojo ljubezen, bi si mogoče privoščila Athenais največje zadovoljenje, da igra velikodušno ter se odrekla, da bo na ta način še bolj ranila gospodično de Beaulieu v njenem ponosu. V enem samem trenutku se je morala odločiti usoda obeh deklic. Od vsega, kar ji je povedala Athenais, pa je ohranila Claire v spominu le kratki stavek: Prosil je za mojo roko...

Rdečica je obhila njeno lice in pripravljena preje umreti kot pa priznati svojo ljubezen do vojvode, je znala, kot s čudom železne volje, obvladati svoj glas in svoj pogled.

— Hvala ti, — je odvrnila z ledenim usmevom. — Bodi pa za gotovljena, da nisem ženska, katero se zapusti in vara. Če bi bil vojvoda obvezan napram meni, ne mislim, da bi se poročil s kakim drugo. Ne! Moj Bog, med sorodniki je nekaj vsakdanjega da se zaroči štroke, se predno so odrasli. To so otroške igre. Človek pa dora-

ste, pride k razumu in zahteve življenja uničijo pogosto take načrte. Vojvoda je naprosil za tvojo roko, praviš? Vzemi ga! Večna škoda bi bila, če bi ne bila združena... Vredna sta drug drugega!

Athenais se je stresla vspricho žaljivih zadnjih besed. Claire ji je z enim udarcem vrnila vso, trpkost, katero je morala prenesti od nje.

Obe prijateljici sta smehljaje zrlji druga na drugo, a ta smehljaj je bil smrtonosen. Boj med obema se je vršil v oblikah najbolj izbrane uljudnosti. To je bil boj z zlatimi šivankami, ki so se zadirale kot bodalec v meso, dvoboj s pahljacami, v katerimi je bila vsaka kretanja perfidna in žaljiva kot klofuta, damska vojna s preračunanim napadom, rafinirano tehniko, ki je morala pustiti obe nasprotnici, kruto ranjeni, na bojnem polju.

— Ta poroka nima torej nič neprijetnega za tebe? — je pričela zopet gospodična Moulinet. — Kako srečno si me napravila s tem, kako neizrečno srečna! Tvoja sorodnica, tebi enaka, sedaj v resnici in — vojvodinja!

— Vse, kot zaslužiš, — je odvrnila Claire ironično.

(Dalje prihodnjic.)

Plesalec.

Šofer je dejal: — Malenkostni defekt motorja... predno odpo-ujemo na Damaj, hočem pregledati avto.

On je odvrnil: — To ne de nič. Dva, tri dni lahko zakasnimo. Ostanemo torej. Ali se dolgočasíš? Ona da bi se dolgočasila? Zakaj pa?

Vse jo je veselilo, kar je bilo avto in kar je izpreminjalo enoličnost njenega razkošnega življenja.

Hotel na modri sredozemski rivijeri je bil čeden. Okoli hotela krasen park, razsežni sportni travniki, palme in drevesa... Dobro je vedela, da bi vileda v treh dneh v tem hotelu nove obzore, elegantni svet in da lahko tudi doživi romantični dogodek, po katerem je stalno tako močno kopnela...

Konec sezone. Direktor hotela je obsipal vsakega gosta z obilno uslužnostjo.

Iz sobe je imela razkošen razgled na prostrano modro morje. Po morju so se zibala bela jadra. Iz parka je dehtel čudovit jesenski vonj, ki je učinkoval kakor o-pojen parfem. Z eno besedo: — stanovala sta kakor na barvani razglednici.

Medtem ko je odpirala kovče-ze in pospravljala obleko ter si otirala prah italijanskih cest z obraza je njen mož že dajal povelja: — Prinesite takoj vse kovče-ge, telefonirajte po jedilni list, la sestavim večerjo...

Nato je pristopil k telefonu: — Prosim nujno zvezo z Dunajem... plačam vsako takso — kaj, pol ure treba čakati? — Nezasliš-no!

Po petih minutah je bilo že vse razvrščeno in pospravljeno, v vseh sobah največji kohtor...

Medtem se je ona slačila. V usesih so ji brneli besede: rumsteak in burgundec, brivec ob pol osmih.

Mrzla voda jo je prijetno ohladila. Pogledala se je v ogledalo kopalne sobe in si osvežila telo. Njena koža se je še vedno svetila kot žida.

S petinidesetimi leti sem še vedno mlada, — si je mislila, — zadnja etapa me ni prav nič utrudila. — Do 45 leta ostanem mlada — torej še deset let — ne več — Cilka ima 48 let in se še vedno ponaša s svojimi pobarvanimi sivimi lasmi — 13 let še — slaba številka — ne do 49. To je 14 let. Kaj se vse lahko dogodi v teh 14 letih?

Drgnila si je nohte, umila roke in opazovala dlani.

— To je vse tu napisano, — si je mislila, — ciganka je pred leti prav uganila.

Iz sosedne sobe je slišala glas moža.

Naročil sem steak in burgundec, — si zadovoljna? Dobro... ostanem pri telefonu! Pojdeš v park na izprehod?

Odšla je, da vliji jedilnico. Tu je našla iste gladko obrbite italijanske natakarkje, lenobe prve vrste, obnemem pretirane sluge. Kakor drugod! Park ji je ugajal. Mimoza je močno dehtela daleč naokoli, zdelo se ji je, da se nahaja v de-želji bajk. Sedla je na klop ob morskem obali. Valovi so nalahno šumeli in se valili proti obrežju. Žive duše ni bilo videti daleč naokoli. Nobenega zaljubljenega parčka. Samo morje in melodija valov.

Po večerji je začel ples. Za-gledala se je v mladega moža. E-

leganca brez primere. Približal se je mrzel kakor marmor k neki dami in se ji priklonil. Plesal je nebeško. Ko je utihnila glasba, se je poklonil pred plesalko z gracio-jo, kakoršno najdemo samo na slikah Giorgionna.

Mislila si je: — To je nezash-šan plesalec, korekten kavalir. — Kmalu pa je spoznala, da je plačani plesalec hotela.

Čakala je, da se tudi njej približa, njen mož ni plesal. Na jedilni list je ravno čekal neke številke. Ni bil očitno dobre volje. Plesalec pa je vedno znova vrtil isto damo.

— Ni me zapazil! Zakaj me ne pozove k plesu? Kako čuden človek, nemara domisljaj plesalec?

Končno je pristopil k nji in se je poklonil. Plesala sta. Bil je čudovito lep dečko. Napravljal je vtis osvežujoče mladosti. Prišel je pozneje vdrugeč. Ko sta končala, je vprašal: — Madame, vi ostanete par dni?

— Tri ali štiri dni, — Seve, sezona se bliža h koncu, tudi jaz odpotujem 30.

Odgovorila je: tri ali štiri dni, a v resnici sta bila samo dva.

Plačani plesalec! Nanj je mislila, ko je pozno v noči legla v posteljo in ugansila električno luč.

Plačani plesalec! Ne! Ta ne more biti njen ljubimec! Lep je res. Samo enkrat bi ga imela, samo enkrat okusila... nikoli več ga morda ne vidim — nevaren pa je in čudovit in globok pogled njegovih oči, to njegovo sloko telo, ta njegova krasna postava — zbal se je sama zase. Zaspala je.

Drugo popoldne je zopet sedela po čaju in plesu na klopi v parku. Bila je omanljena. Premišljevala je.

— Oh, kako je dražesten, — gotovo je rojen zapeljavec. Kako pogleda človeka, ne da bi zinil besedo — in njegov ples! — Toda nočem — vsaj tu ne! — Kako se bojim! Na srečo trčiš vendarle samo enkrat.

Zvečer si je mislila, da ima izdeljara pred seboj, ki bi ji rad izsl-ljeval denar. Veselila in bala se ga je obnemem. Ko je po večerji plesala z njim, se je vsa tresla...

Avto se je popolnoma pokvaril. Moral je v tovarno. Njen mož je menil: — Ostanimo še dva dni, potem se odpeljemo z železnico.

Ta dva dneva sta ji potekla med tisočimi zavladačevanji, tisoči-mi solzami. Vzgoja in strah sta jo zadrževala. Vedela je, da se odpelje v Karlove Vary na novo službeno mesto kot plačani plesalec.

Odpotovala sta. Ko sta v Milanu šetala po peronu, je njen mož namignil z glavo in ji pokazal potnika v tretjem razredu. Baš je jedel iz papirja, ki ga je držal na kolnih, salami, oranža je stala na klopi poleg njega. Noge, ki so bile obute v obmošnih čevljih, je držal kakor priden šolarček.

— Ali si ga spoznala — plesalec iz hotela — prav čeden dečko — govoril sem z njim. Pelje se v Karlove Vary. V Genovi vzdržuje mater in sestro. Smešno, kakšen poklic za mladega človeka! Končno, zakaj pa ne? Kakšne predso-dke imamo! Marsikje smatramo človeka za največjega tepea, pri tem pa je najdostopnejši delavec. — Pridi, da vstopimo. Bom čital no-vipe.

— Da, pojdiva! — Ni hotela več videti svojega plesalca.

V spalnem vozu je dolgo opa-zovala obraz svojega moža. Prvič

v življenju, je na njem opazila znake neke zmagovite nadrejenosti. Bila je srečna.

ANGLŠKA STATISTIKA

Anglija je že odnekaj klasična dožela statistike. Tam se peča statistika celo s starostjo mladih oseb, ki sklepajo zakonske zveze. Glasom te statistike, sta dosegla rekord v starosti zakonca, ki sta se nedavno poročila. Ženin je bil star 98, nevesta pa 95 let. Iz tega je razvidno, da so neresnične vse teorije, češ, da se pojavi ljubezen nanovo samo v mladosti in da se pozneje ohladi ter izgine. Poleg teh kurioznih starih zakoncev, i sta stara skupaj 193 let, je pa v Angliji vse polno slučajev, da se poroče zelo mladi ljudje. Na svetu je pač tako, da mladina ne more dočakati znamenitega zakonskega jarma, čim pa doseže svoj ideal, je konec idealizma. Anglška statistika pozna tudi več slučajev, ko zakonca nista bila stara niti 16 let. Toda bolj pogosti so taki slučajji, ko poroči mlada nevesta ali vdova starega gospoda ali narobe. V teh slučajjih bi pač težko govorili o ljubezni na obeh straneh. Statistika dokazuje, da živi na Angleškem dvajsetletni mož čigar boljša polovica je stara 90 let. V drugem slučaju ima 25 letni mož 95 letno ženo. Dalje uletimo na 81 letnega starčka, ki je poročil 18 letno dekle, ali p-85 letnega starčka in 19 letno ženo, ki bi ji bil lahko obnemem tudi ded. Ta dva gotovo ne bosta doživel srebne poroke.

MONSIGNORE — PUSTO-LOVEC

V Rimu je živel monsignore Guido Tonker predsednik športnega kluba "Pro Roma". Tonker je star okoli 40 let, sin premožne fotografske rodbine. Ko je bil 20 let star, je bil že posvečen za duhovnika in je vstopil po protekciji v vikarijat kot uradnik, kjer je hitro avanziral. Gibal se je mnogo med svetom in kmalu začel kazati svoje veliko nagnjenje za šport. Posebno se je zanimal za nogomet. Pred par leti je ustanovil športno društvo "Pro Roma" in je bil izbran za predsednika. Društvo je pod njegovim vodstvom sijajno procvetalo. Tonker je bil ljubljeneč športnikov in tudi drugega občinstva. Sedaj se govori, da je imel Tonker na račun društva velike izdatke in da je napravil mnogo dolgov. Tonker je hotel dvigniti šport in je nabavil za football velik prostor. Tudi nekateri drugi tereni so bili nabavljeni na njegovo ime in so služili članom omenjenega športnega društva. Govori se nadalje, da se delovanje monsignora Tonkerja ni omejevalo samo na športno stran, marveč da se je pečal tudi z nakupovanjem in prodajanjem starin in drugih stvari. — Moč je pred mesecem dni izginil iz Rima. Nihče ne ve, kam je šel športnik vedo samo to, da je pu-stil ogromne dolgove in obveznosti pri privatnikih in bankah. — Podana ni došel na oblast še nobena ovadba, samo neki privatnik je predložil plačilni poziv za 20 tisoč lir. Tonker si je dal izgotoviti potne listine za inozemstvo že pred tremi meseci. Sedaj je izgubil in neki računar ima nalogo, da poizve po vseh njegovih dolgovih in jih sešteje. Po prvih poročilih segajo ti dolgovi že nad milijon lir. Najbrže pa znašajo še mnogo več. Tonker je čeden mož posvetnjak, kateremu je črna suknja le še pomagala do ugleda v publikli. Sedaj ga ni več in rimski športniki izgubljajo spoštovanje do njega in njegove črne suknje ter pošiljajo za njim svoje kletvice.

POSLOVILNA PISMA

Iz Pariza poročajo, da sta Maks Linder in njegova žena zapustila devet pisem. Šest jih je pisal Linder, tri njegova žena. Pisma so večinoma naslovljena na bližnje sorodnike. Eno svojih pisem je naslovil Linder na svojega najboljšega prijatelja, Armanda Marsard, ravnatelja kazina de Paris. V pisnu prosi svojega prijatelja, da se zavzame za njegovo dete, ki živi pri sorodnikih v Švici. — Dalje navaja. — Moja žena je voljna z menoj umreti, ker oba ne moreva več prenašati tega življenja.

Dne 14. oktobra je Linder telefonično pozval dva svoja prijatelja k sebi na stanovanje. Prijatelj, ki sta slutila zlo sta vstopila v njegovo stanovanje. Linder jima je s samokresom v roki stopil nasproti rekoč, da ne more dalje živeti, da mora umreti. Prijatelj sta ga jedva pregovorila, da ni izvršil namere. Nekaj dni pred svojo smrtjo je Linder v Casino de Paris izjavil blagajniku, potem ko je kupil vstopnico. — To je moj poslednji gledališki večer nikoli več ne bom videl gledališča. — Na slične načine je govoril Linder večkrat, nihče pa ni smatral njegovih besed resnim.

POZOR ROJAKI!

Naš potovalni zastopnik Mr JOHN ŽUST bo obiskal rojake po nekaterih naselbinah v Pennsylvaniji. Kdor hoče obnoviti na-ročnino, lahko to pri njem stori!

PRODA SE STAVBIČE

v Youngstown, Ohio, v zelo lepem in dobro napredujočem kraju, kjer so vsakovrstne tovarne. Lepa prilika za tistega, ki želi stalno delo v tovarni. Proda se po zmerni ceni. Za več pojasnila se obrnite na lastnika: John Novak, Box 175, Glensco, Ohio.

NAPRODAJ KMETIJA

pol grunta, hiša, vsa potrebna poslopja, njive, travniki pašniki in gozd v Kočevski Reki pri Kočevju. Podrobnost pove: John Frits, Rieg. št. 7, Kočevska Reka, pri Kočevju, Jugoslavija.

Kretanje parnikov - Shipping News

1. decembra: München, Cherbourg, Bremen.
2. decembra: Aquitania, Cherbourg; De Grasso, Havre; Arabic, Hamburg.
3. decembra: Thuringia, Hamburg.
4. decembra: Leviathan, Cherbourg; Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.
5. decembra: Berengaria, Cherbourg.
6. decembra: Luetsow, Bremen.
7. decembra: Homeric, Cherbourg; La Savoia, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.
16. decembra: Mauretania, Cherbourg.
17. decembra: Mount Clay, Hamburg.
19. decembra: Andania, Hamburg.
22. decembra: Rochambeau, Havre.
26. decembra: Paris, Havre; Cleveland, Hamburg; Pres. Roosevelt, Bremen.
28. decembra: Majestic, Cherbourg.
29. decembra: Berlin, Cherbourg, Bremen.
31. decembra: Westphalia, Hamburg.

PRODAJALCI ČLOVEŠKEGA MESA OBSOJENI

Dne 31. oktobra popoldne je bila izrečena obsodba trebiških morilcev. Vsa Jihlava je bila pokonci. Že dolgo ni mesto doživelo take senzacije. Dopoldne so bile replikacije in obrambni govor: zagovornikov, predsednik dr. Ha-ner pa je imel obširen resumé. — Porotniki večinoma seljaki iz bližnje okolice, so odšli ob 14. na po-svetovanje, katero je trajalo skoro tri ure.

Ob 17. je stopil sodni dvor v dvorano. V dvorani je vladala velika napetost. Najpreje se je obravnaval slučaj zakoncev Dvoraček in Josipa Fejta, ki sta bila oba soglasno spoznana krivim roparskega umora bratov Polický. — Obsojena sta bila na dosmrtno ječo s trdim ležiščem in postenjem na dan zločina. Dalje so bili spoznan isoglasno krivim tatvine, rop, soudeležbe pri tatvini in raznih nečednih dejanj. Vsi ostali obtoženci so bili oproščeni glede soudeležbe pri umoru bratov Polický. Ivan Fejte ml. je bil zaradi soudeležbe pri ropu obsojen na 10 mesecev težke ječe; kazen se mu je vstela v zapor. Vsi obtoženci so bili oproščeni obtožbe umora poljskih beguncev. Obsodbo so obtoženci v splošnem mirno sprejeli. Samo Ana Dvoraček, ki je že med vso razpravo plakala, se je onesvestila, čim so ji razglasili sodbo. Josip Fejte je obledel, rekel pa ni ničesar. Zagovorniki Karla in Ane Dvoračka ter Josipa Fejte so vložili ničnostno pritožbo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na čačno poučen o potnih listih, pri lji in drugih stvareh. Pojasnila, ki vam jih samorez-dati valed naše dolgoletne iskavnje vam bodo gotovo v korist; tudi pri poročamo vedno le prvovrstne par-niki, ki imajo kabine tpe v III razredu.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svoja iz starega kraja, naj nam prej piše na pojasnila. In Jugosla-vije bo pripuščenih v prihajajo-trib letih, od 1. julija 1924 napre-vaško leto po 671 priseljenov.

Ameriški državljani pa samorez-dobiti sem bene in otroke do 18. le-ta brez, da bi bili šteti v kvoto. T-rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p-imajo prednost v kvoti. PIŠITE s pojasnila.

Prodajamo vame liste za vsa po-ge; tudi preko Trsta samoreje Ju-goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

62 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Oporozite trgovce in s-brtnike, pri katerih kupu-jete ali naročate in ste u-njih postrežbo sadovoljna, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boštvstregli vsem.

Prav vsakdo

kdor kaj isce) kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje, kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imaječudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda"